

1. KANTELUKIRJOITUS

Kantelija on tietosuojavaltuutetun toimistosta oikeuskanslerinvirastoon siirrettyssä 13.12.2005 päivätyssä kirjoituksessaan arvostellut Ahvenanmaan maakunnan hallituksen menettelyä. Kantelijan mukaan maakunnan hallitus on internetissä kotisivuillaan julkaissut eläkkeitä koskevia päätöspöytäkirjoja siten, että henkilöiden nimet ja eläkepäästösten taustalla olevat terveydentilaa koskevat tiedot olisivat olleet kaikkien saatavissa ja että kotisivuilla olisi myös julkaistu edellä mainittujen tietojen ohessa psyykkistä sairautta tai häiriötä tarkoittava koodi F30 ja F32. Kantelija on katsonut, että kuka tahansa internetin hakuohjelmaa (Google) käyttävä henkilö on siten voinut saada selville, että nimeltä mainittu henkilö olisi saanut eläkepäästön psyykkisten syiden vuoksi. Terveydentilaa koskevien tietojen julkaiseminen internetissä loukkaa henkilöiden yksityisyyden suojaa.

Kantelija ei ole saanut vastausta Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle lähettämäänsä 14.2.2006 päivätyyn kirjoitukseen.

2. SELVITYS JA VASTINE

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on selvityksessään 21.7.2006 lausunut muun muassa seuraavaa. Ne päätöspöytäkirjat, jotka julkaistaan maakunnan kotisivuilla internetissä, ovat yleisten asiakirjojen julkisuudesta annetun maakuntalain 1977:72 (om allmänna handlingars offentlighet) mukaan julkisia asiakirjoja. Ahvenanmaan yleistä hallintoa koskevan maakuntalain 1998:70 (Ålands [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning) mukaisesti yleinen hallinto on mahdollisimman avointa.

Diaarijärjestelmä on rakennettu siten, että diaarimerkinnän ensimmäinen kirjain tarkoittaa osastoa siten kuin osastot on edellä mainitussa yleistä hallintoa koskevassa maakuntalaissa mainittu. F tarkoittaa talousosastoa. Diaarimerkinnän ensimmäinen numero tarkoittaa jaostoa siinä järjestyksessä kuin se on mainittu yleistä hallintoa koskevassa maakunta-asetuksessa 2003:61 (landskapsförordningen om [landskapsstyrelses] allmänna förvaltning), ja toinen numero puolestaan jaoston asiaryhmää. Muutoin diaarinumero muodostuu vuosinumerosta, asiaryhmästä ja juoksevasta numerosta, kuten F32/06/3/15. Diaarinumeroilla ei siten ole mitään yhteyttä sairauksien luokittelujärjestelmään, jossa F30 ja F32 tarkoittavat psyykkisiä

häiriöitä ja sairauksia.

Internetissä olleet tiedot ovat yleisten asiakirjojen julkisuudesta annetun maakuntalain mukaisesti julkisia, eikä kyseessä oleva menettely ole perustuslain 10 §:n vastainen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö kyseisten tietojen julkaiseminen internetissä olisi sopimatonta, koska eläkepääätöstä koskevien tietojen julkaisemisen ei voida katsoa olevan yleisessä intressissä. Vaikka kysymyksessä olevat asiakirjat ovat lain mukaan julkisia asiakirjoja, asiaryhmän F30 ja F32 pöytäkirjoja enää julkaista internetissä.

Hallintopäällikkö on maakunnan hallituksen selvitykseen liitettyssä lausunnossaan katsonut, että työkyvyttömyyseläkkeen myöntämispäätös ei voine olla salassa pidettävä asiakirja.

Eläkekäsittelijä on liitteenä olevassa lausunnossaan katsonut, ettei yleinen intressi vaadi laissa säädettyjä eläkkeitä koskevien päätösten julkaisemista internetissä.

IT-päällikkö on lausunnossaan esittänyt, että olisi hyvä olla olemassa yhteinen toimintaohje, jossa määriteltäisiin mitä päätöspöytäkirjoja internetissä julkaistaan ja kuinka kauan niitä pidetään kotisivuilla. Tällä hetkellä internetissä on päätöspöytäkirjoja vuodesta 1998.

Kantelija on vastineessaan 10.9.2006 lausunut muun muassa, että kyseisten tietojen julkaiseminen internetissä on vastoin henkilötietolakia. Pöytäkirjojen säilytysajoista internetissä ei ole myöskään sovittu.

Kantelija on lähettänyt oikeuskanslerinvirastoon sähköpostia 21.2.2008, jossa on kerrottu, että kantelukirjoituksessa mainittu päätösluettelo on edelleen löydettävissä internetistä käytettäessä hakukoneita Yahoo ja Altavista sekä myös Ahvenanmaan maakunnan hallituksen omilta internetsivuilta.

3. RATKAISU

Suomen perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen

mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään.

Oikeuskanslerin tehtävänä on perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeuskansleri valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Perusoikeuksien uudistamista vuonna 1995 koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 309/1993 vp) on todettu, että jo aikaisemmin voimassa olleen hallitusmuodon perusoikeussäännösten oli korostettu ulottavan vaikutuksensa muuhunkin julkiseen toimintaan kuin valtion nimissä tapahtuvaan. Kunnan, kuntayhtymän, evankelis-luterilaisen kirkon, Ahvenanmaan maakunnan tai jonkin julkisoikeudellisen laitoksen palveluksessa olevien virkamiesten oli korostettu olevan samalla tavoin perusoikeussäännösten sitomia.

Oikeuskansleri on päätöksessään 17.2.2005 dnro 886/1/02 lausunut, että Ahvenanmaan itsehallintolainsäädäntöön sisältyy joukko perusoikeusluonteisia säännöksiä, jotka käyvät valtakunnan perusoikeuksien edelle ja syrjäyttävät ne. Kysymys on lähinnä eräistä ruotsin kieltä ja maakunnan ruotsinkielistä kulttuuria suojaavista säännöksistä. Muilta osin Suomen perustuslain perusoikeussäännökset ja eräät niihin rinnastuvat säännökset koskevat myös Ahvenanmaata ja rajoittavat samalla tavalla kuin valtakunnan toimielimiä myös maakunnan oman toimivallan käyttöä. Oikeuskansleri on vielä todennut, että oikeuskanslerin valvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota Ahvenanmaan maakunnan itsehallinnolliseen erityisasemaan sekä yksilön kannalta käytettävissä oleviin oikeusturvakeinoihin.

Maakunnalla on edellä mainitulla tavalla laaja itsehallinto, johon kuuluu olennaisena osana oma lainsäädäntövalta, joista on säädetty perustuslain 75 §:n 2 momentissa sekä itsehallintolain 18 ja 27 §:ssä. Itsehallintolain 18 §:ssä säädetään maakunnan lainsäädäntövallan alaan kuuluvista asioista ja 27 §:ssä valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvista asioista. Itsehallintolain 30 §:n ja lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 73/1990 vp) mukaan hallintovalta jakautuu maakunnan ja valtakunnan välillä lainsäädäntövallan jaon mukaisesti.

3.1. Internetissä julkaistu päätösluettelo

Kantelukirjoituksen liitteenä on lista Ahvenanmaan maakunnan hallituksen internetsivuilla välitetyistä sen talousosaston sopimus- ja eläkejaostossa tehdyistä erilaisista eläkkeitä koskevista päätöksistä kesäkuussa 1999. Eläkenimikkeinä listassa ovat muiden muassa vanhuuseläke, perhe-eläke, työttömyyseläke, työkyvyttömyyseläke ja työkyvyttömyyseläke kuntoutustuen muodossa. Kyseinen lista on tulostettu internetistä 13.12.2005.

Kunkin sopimus- ja eläkejaostossa tehdyn eläkettä koskevan päätöksen osalta on internetissä välitetyssä listassa mainittu asian saama diaarinumero ja henkilön nimi sekä joidenkin osalta henkilön kotipaikka. Kaikkien päätösluettelossa olleiden asioiden diaarinumeroiden alkuosa on ollut "F32". Päätösten sisältö itsessään ei ollut mainitulla internetsivulla luettavissa.

Kantelukirjoituksen johdosta antamassani päätöksessä on lähdetty siitä, ja kun maakunnan hallituksen selvityksestäkään ei muuta käy ilmi, että nämä erilaisia eläkkeitä koskevat päätökset ovat kuuluneet maakunnan hallintovallan piiriin.

3.2. Internetissä julkaistua päätösluetteloja koskevat maakuntalain säännökset

Maakunnan hallituksen yleistä hallintoa koskevan maakuntalain 1998:70 (landskapslag om Ålands landskapsstyrelses allmänna förvaltning) 1 §:n mukaan maakunnan hallituksen yleisen hallinnon tehtävänä on muun muassa palvella yleisöä. Maakuntalain 2 §:n 1 momentin mukaan maakunnan hallituksen yleisen hallinnon tulee olla niin avointa kuin yleisten asiakirjojen julkisuutta koskeva lainsäädäntö sallii. Maakuntalain 2 §:n 2 momentin mukaan maakunnan hallituksen yleisen hallinnon virkamiesten tulee antaa tietoa ja ohjausta yksittäisissä tapauksissa, kun on kyse sellaisista asioista, jotka kuuluvat yleisen hallinnon alaan.

Yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan maakuntalain 1977:72 (landskapslag om allmänna handlingars offentlighet) 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti yleiset asiakirjat ovat tämän maakuntalain mukaan asiakirjoja, jotka viranomaisen on antanut tai laatinut tai jotka on viranomaiselle annettu tai lähetetty. Maakuntalain 1 §:n 3 momentin mukaisesti tässä maakuntalaissa viranomaisella tarkoitetaan maakunnan viranomaisia sekä kunnallisia ja muita viranomaisia siltä osin kuin ne hoitavat maakunnan hallinnon ja kunnallisen itsehallinnon tehtäviä, sekä mainitussa viranomaisessa virkamiesvastuulla tehtäviä hoitavaa henkilöä.

Yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan maakuntalain 2 luvun 9 §:ssä luetellaan maakuntalain mukaan salassa pidettävät asiakirjat. Maakuntalain 9 §:n 1 momentin e kohdan mukaisesti muun muassa terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä asiakirjoja niiden sisältäessä sellaista tietoa henkilön yksityisistä olosuhteista, että asiakirjan antaminen voisi olla vahingollinen, aiheuttaa kärsimystä tai olla epämieluisa kyseessä olevalle henkilölle tai hänen omaiselleen.

Lakivaliokunnan mietintö nro 18/1976-77 on koskenut maakuntahallituksen esitystä maakuntapäiville yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevaksi maakuntalaiksi. Mietinnössä on arvioitu esitettyä maakuntalain 9 §:ää toteamalla muun muassa, että ne asiakirjat, jotka eivät koske 9 §:ssä lueteltuja yhteiskunnan lohkoja, eivät olisi salassa pidettäviä, vaikka olisi täysin selvää, että asiakirjojen antaminen niistä kiinnostuneille voisi aiheuttaa kyseiselle henkilölle tai hänen läheiselleen kärsimystä. Lakivaliokunta on lausunut, että ylipäänsä henkilön yksityisiä olosuhteita sisältävät asiakirjat tulisi pitää salassa, jos niiden antaminen voisi aiheuttaa kyseiselle henkilölle vahinkoa, kärsimystä tai olla epämieluisaa. Mietinnössä on arvioitu, että koska seurauksia esityksen laaja-alaisesta muuttamisesta pitäisi miettiä ja punnita tarkasti, on lakivaliokunta tällä kertaa tyytynyt esittämään vain vähäisen muutoksen 9 §:n 1 momentin e kohdan sanamuotoon.

Yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan maakuntalain 1977:72

(landskapslag om allmänna handlingars offentlighet) 3 a luvun (1991:58) 15 a §:n 1 momentin mukaan henkilörekisteriin tai muuhun julkiseen asiakirjaan sisältyvien henkilötietojen hankkimisessa, rekisteröinnissä, käytössä ja luovuttamisessa viranomaisen on noudatettava hyvää rekisteröintitapaa siten, että henkilön yksityisyyttä, intressejä ja oikeuksia ei loukata. Pykälän 2 momentin mukaan henkilötiedoilla tarkoitetaan tuossa pykälässä sellaista yksilön tai yksilöllisten ominaisuuksien ja elinolosuhteiden kuvailua, jotka voidaan tunnistaa tiettyä fyysistä henkilöä tai hänen omaistaan koskeviksi.

3.3. Internetissä julkaistua päätösluetteloja koskeva oikeudellinen arviointi

Ahvenanmaata koskevassa julkisuuslainsäädännössä ei ole nimenomaisesti mainittu eläkepäätöksiä koskevien asiakirjojen julkisuudesta. Maakuntalain, kuten myöskin valtakunnan lain, säännöksiä tarkasteltaessa on otettava huomioon perusoikeusmyönteinen laintulkinta. Perustuslain mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu. Toisaalta perustuslain mukaisesti viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Tässä kanteluasiassa edellä mainittujen perusoikeuksien punninnassa on etusija annettava yksityiselämän turvaamiselle, ja tulkittava maakunnan julkisuuslainsäädäntöä tästä lähtökohdasta käsin.

Terveysten- ja sairaanhoitoa koskevat asiakirjat ovat aikaisemmin mainituin tavoin salassa pidettäviä asiakirjoja niiden sisältäessä sellaista tietoa henkilön yksityisistä olosuhteista, että asiakirjan antaminen voisi olla vahingollinen, aiheuttaa kärsimystä tai olla epämieluisa kyseessä olevalle henkilölle tai hänen omaiselleen.

Kyseessä olevassa päätösluettelossa oleva tieto henkilön työkyvyttömyyseläkkeestä tai kuntoutustuen muodossa saamasta työkyvyttömyyseläkkeestä ei ole nimenomaisesti maakuntalaissa mainittu terveyden- ja sairaanhoitoa koskeva tieto. Tieto henkilön työkyvyttömyydestä antaa tosiasiallisesti kuitenkin ulkopuolisille tietoa henkilön terveydentilasta, ja on tällä perusteella mielestäni maakuntalain 9 §:n 1 momentin e kohdan mukaan salassa pidettävä tieto. Tämänkaltaisen tiedon julkaiseminen sisältää sellaista tietoa henkilön yksityisistä olosuhteista, että tiedon antaminen voi olla säännöksessä tarkoitettulla tavalla vahingollinen, aiheuttaa kärsimystä tai olla epämieluisa kyseessä olevalle henkilölle tai hänen omaiselleen.

Edellä lausutuun perusteluun on todettava, että maakunnan hallituksen internetsivuilla on ollut maakuntalain mukaan salassa pidettävää tietoa, ja tämä menettely on ollut maakunnan julkisuuslainsäädännön vastaista menettelyä.

Internetissä maakunnan hallituksen kotisivuilla ollutta päätöspöytäkirjalistaa on tarkasteltava vielä maakunnan henkilötietoja koskevan lainsäädännön osalta.

Mielestäni on selvää, että eläkettä koskevan päätöksen yhteydessä mainittu

nimi täyttää maakuntalaissa tarkoitetun henkilötiedon määritelmän. Henkilötietoja ei saa käsitellä maakuntalain 15 a §:n vastaisesti. Tämä koskee myös henkilötietojen luovuttamista internetin välityksellä.

Ylipäänsä henkilön nimen julkaiseminen maakunnan viranomaisen internetsivulla eläkettä koskevan päätöksen yhteydessä ei ole myöskään ollut hyvän rekisteröintitavan mukaista, vaan näin toimittaessa on loukattu henkilötietoja koskevan 15 a §:n mukaisia henkilön yksityisyyttä, intressejä ja oikeuksia.

Kantelija on kantelussaan katsonut, että internetissä maakunnan hallituksen kotisivuilla on julkaistu henkilöiden nimien ja eläkepäätösten lisäksi sairauksien luokitusjärjestelmään liittyvä koodi F30 tai F32, jotka tarkoittavat psyykkistä sairautta tai häiriötä. Kantelijan mukaan tällä tavoin kuka tahansa internetin hakuohjelmaa (Google) käyttävä on voinut saada selville, että nimeltä mainittu henkilö on saanut eläkepäätöksen psyykkisten syiden vuoksi.

Maakunnan hallituksen selvityksen mukaan maakunnan hallinnon talousosaston sopimus- ja eläkejaoston käyttämä diariointijärjestelmä ei ole millään tavalla yhteydessä sairauksien luokitusjärjestelmään, eikä sen perusteella voi tehdä johtopäätöksiä mahdollisista eläkepäätösten taustalla olevista terveydentilaa koskevista tiedoista. Selvityksessä on esitetty perustelut yhdistelmän F32 käyttämiselle asioiden diarioinnissa.

Tällainen diaarimerkintä eläkkeensaajan nimen ja eläkettä koskevan päätösasiakirjan yhteydessä saattaa antaa joillekin sairauksien luokitusjärjestelmästä perillä olevalle virheellisen kuvan siitä, että kyseinen henkilö olisi saanut eläkkeen psyykkisen sairauden vuoksi. En kuitenkaan voi katsoa maakunnan viranomaisen toimintaa tältä osin virheelliseksi.

Maakunnan hallitus on selvityksessään ilmoittanut, ettei se enää julkaise diaarimerkinnän F30 ja F32 pöytäkirjoja internetissä. Kuten kantelija on yhteydenotossaan oikeuskanslerinvirastoon 21.2.2008 maininnut, käyttämällä internetin hakukoneita Altavista ja Yahoo, on hakusanalla kuitenkin edelleen löydettävissä sama päätösluettelo, joka on ollut kantelukirjoituksen liitteenä. Tämä on ollut tilanne ainakin vielä 3.3.2008.

Välitettäessä tietoa internetissä maakunnan hallinnon tulisi yhteensovittaa yleisön palvelun ja yleisen hallinnon avoimuuden vaatimukset paremmin yhteen julkisuuslainsäädännön ja perustuslain tasolla turvatuun yksityiselämän suojan kanssa. Luovutettaessa henkilötietoja internetin välityksellä on mielestäni myös julkisten asiakirjojen ja tietojen osalta kaikissa tapauksissa harkittava, kuinka yksityiskohtaisia tietoja henkilöistä on tarpeen internetissä välittää, ja kuinka kauan asiakirjoja ja tietoja on tarpeen tehokkaan tiedottamisen näkökulmasta pitää internetsivuilla. Maakunnan hallinnon tulisi huolehtia tämän päätöksen saatuaan, että maakuntalain mukaan salassa pidettäviä ja yksityisyyttä loukkaavia tietoja ei enää olisi saatavilla internetissä.

3.4. Henkilötietojen käsittely ja valvonta Ahvenanmaalla 1.3.2008 alkaen

Maakunnassa 1.3.2008 voimaan tulleen henkilötietojen käsittelyä valvovaa

viranomaista koskevan maakuntalain 2007:89 (landskapslag om Datainspektionen) 1 §:n mukaisesti uusi valvontaviranomainen on hallinnollisesti maakunnan hallituksen hallinnonalaan kuuluva riippumaton viranomainen. Kyseisen valvontaviranomaisen tehtävänä on seurata toimialueensa yleistä kehitystä ja tehdä tarvittavia aloitteita. Viranomaisen tehtäviin kuuluu myöskin tiedottaa voimassa olevista henkilötietojen käsittelyä koskevista säännöksistä sekä antaa neuvoja ja ohjeita.

Edellä mainitun maakunnassa henkilötietojen käsittelyä valvovaa uutta viranomaista koskevan maakuntalain lisäksi samoin 1.3.2008 on tullut voimaan henkilötietojen käsittelyä maakunnan ja kunnan hallinnossa koskeva maakuntalaki 2007:88 (landskapslag om behandlingen av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen). Tämän maakuntalain 2 luvun 3 §:ssä säädetään henkilötietojen käsittelyssä huomioon otettavista vaatimuksista mukaan lukien tietojen säilyttämistä koskevasta ajasta.

Ahvenanmaan valtuuskunnan oikeusministeriölle antamasta muiden ohella maakuntalakeja 2007:88 ja 2007:89 koskevasta lausunnosta 14.6.2007 selviää, että kyseisillä lainsäädännön uudistustoimenpiteillä on ollut tarkoitus panna maakunnassa täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettu direktiivi 95/46/EY.

Maakunnan henkilötietojen käsittelyä koskevien maakuntalainsäädännöllisten uudistusten voimaan tultua hallinnon henkilötietojen käsittely tulee kehittymään ja parantumaan. Maakunnan hallituksen selvityksen liitteinä olleiden lausuntojen perusteella on nähtävissä, että maakunnan hallinnolla ei ole ollut tietosuojaan liittyvää yhtenäistä ohjeistusta internetissä julkaistavien päätöspöytäkirjojen osalta, mikä on mielestäni ollut selvä epäkohta hallinnossa. Uuden säännösten ja viranomaisohjauksen myötä on odotettavissa, että tilanne tulee korjautumaan.

3.5. Kantelijan kirjoituksiin vastaaminen

Valtakunnan voimassa olevaa hallintolakia (434/2003) koskevan hallituksen esityksen (72/2002 vp) mukaan Ahvenanmaan itsehallinnollisesta asemasta johtuu, ettei maakunnan viranomaisten toimintaan voida soveltaa yleisiä hallinto-oikeudellisia menettelysäännöksiä muutoin kuin maakunnan viranomaisten huolehtiessa Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä. Hallintoasioiden osalta lakia voitaisiin soveltaa Ahvenanmaan viranomaisiin silloin, kun nämä huolehtivat valtakunnan viranomaisille kuuluvista tehtävistä.

Maakunnan hallituksen yleistä hallintoa koskevan maakuntalain 1998:70 (landskapslag om Ålands landskapsstyrelses allmänna förvaltning) 1 §:n mukaan maakunnan hallituksen yleisen hallinnon tehtävänä on muun muassa palvella yleisöä. Maakuntalain 2 §:n 2 momentin mukaan maakunnan hallituksen yleisen hallinnon virkamiesten tulee antaa tietoa ja ohjausta yksittäisissä tapauksissa, kun on kyse sellaisista asioista, jotka kuuluvat yleisen hallinnon alaan.

Kantelukirjoituksen liitteistä ilmenee, että kantelija on maakunnalle 26.12.2005 lähettämässään sähköpostissa tiedustellut terveystietojen julkaisemisesta internetissä. Hallintojohtaja on sähköpostissaan kantelijalle 28.12.2005 ohjannut kantelijaa ottamaan yhteyttä esittelevään virkamieheen, jollei hän tyydy hallintojohtajan antamaan vastaukseen. Kantelija on maakunnan hallituksen talousosaston sopimus- ja eläkejaostolle osoittamassaan kirjeessä 14.2.2006 pyytänyt esittelevän virkamiehen näkökulmaa asiaan. Kantelija on vielä 22.3. ja 9.4.2006 lähettänyt uudelleen tiedustelun asiassa sähköpostitse.

Käytettävissäni olevan lausunnon ja selvityksen perusteella on jäänyt epäselväksi, miten kantelijan kirjoitusta 14.2.2006 on maakunnassa käsitelty, ja miksi tämän jälkeen lähetettyihin sähköposteihin ei ole vastattu. Maakunnan hallituksen lausunnossa ei ole näihin kysymyksiin otettu apulaisoikeuskanslerin lähettämästä selvityspyynnöstä huolimatta kantaa. Ilmeistä kuitenkin on, ettei kantelijalle ole vastattu lainkaan. En voi katsoa menettelyä kenenkään yksittäisen virkamiehen syyksi. Joka tapauksessa edellä mainitun maakuntalain 1 § ja 2 §:n 2 momentti olisi tässä tapauksessa edellyttänyt, että kantelijan asiallisiin yhteydenottoihin olisi vastattu asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä. Menettely ei ole ollut hyvän hallinnon mukaista.

3.6. Yhteenveto

Käsitykseni on, että maakunnan hallituksen kotisivuilla internetissä on välitetty tietoja, jotka ovat olleet yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan maakuntalain 2 luvun 9 §:n 1 momentin e kohdan mukaan salassa pidettäviä. Käsitykseni mukaan ainakin työkyvyttömyyseläkettä koskevan tiedon voidaan katsoa liittyvän terveyden- ja sairaanhoitoon ja sisältävän sellaista tietoa henkilön yksityisistä olosuhteista, että tiedon antaminen voisi olla vahingollinen, aiheuttaa kärsimystä tai olla epämieluisa kyseessä olevalle henkilölle tai hänen omaiselleen. Lisäksi eläkepäätösten yhteydessä olleiden henkilöiden nimien välittäminen internetissä ei ole ollut yleisten asiakirjojen julkisuutta koskevan maakuntalain 3 a luvun 15 a §:n 1 momentissa säädetyn hyvän rekisteröintitavan mukaista, vaan näin menettelemällä on loukattu näiden henkilöiden yksityisyyttä. Maakunnan hallinnon tulisi huolehtia tämän päätöksen saatuaan, että maakuntalain mukaan salassa pidettäviä ja yksityisyyttä loukkaavia tietoja ei enää olisi saatavilla internetissä. Maakunnan hallituksen yleistä hallintoa koskevan maakuntalain 1 §:n ja 2 §:n 2 momentin sekä hyvän hallinnon vastaista on ollut se, ettei kantelijan 14.2.2006, 22.3.2006 ja 9.4.2006 lähettämiin tiedusteluihin ole vastattu lainkaan. Kiinnitän Ahvenanmaan maakunnan hallituksen huomiota tässä lausumaani aikaisemmin esittämin perusteluihin.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan ohessa.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Pulkkinen